

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25-52.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 17. avgusta 1935.

Štev. 80.

Mesto § 7. sedaj § 32.

Oddahnil se je ves gospodarski svet Jugoslavije, ko je pod složnimi udarci vseh gospodarskih stanov padel tako silno napadani § 7. lanske davčne novele. In bilo bi v resnici čudno, če ne bi padel, tako evidentno napačen je bil. Človek se mora kar naravnost vprašati, kako je mogel kdo sploh priti na tako neverjetno misel, da spravlja zaslužek posl. človeka v isto vrsto z višino najemnine, ki jo plačuje za lokal in stanovanje. Ni to več le površnost, temveč je ignoranca, če kdo trdi, da je zaslužek tem večji, čim višjo najemnino za stanovanje in lokal kdo plačuje. Baš nasprotno je vendar res, kajti čim višja je najemnina, tem nižji je tudi čisti dohodek. To je tako jasno, ko bel dan in naravnost nepojmljivo je, da kdo tega ne vidi. Očetje famoznega § 7. lanske davčne novele so se proslavili s takšno nevednostjo in sklenili, da je višina pridobnine odvisna od višine najemnine, ki jo plačuje najemnik za stanovanje in lokal. Če je imel trgovec veliko rodbino in moral imeti zaradi tega večje stanovanje, potem je moral po § 7. plačevati znatno več pridobnine, kakor pa njegov konkurent, ki je bil samec in ki se je mogel zadovoljiti nazadnje tudi le z mesečno sobo. Če je imel še to smolo, da je moral imeti trgovino v tuji hiši in plačevati najemnino za lokal, potem je moral poleg visoke najemnine plačevati še višjo pridobnino, kakor da mu že sama visoka najemnina ne bi delala zadosti skrbi. Kup krivic, kup nelogičnosti, to je bil § 7. in zato je bilo le naravno, da je ta paragraf padel.

Toda veselje nad brisanjem § 7. je zelo zagrenjeno z določili § 32. novega finančnega zakona, ki govore o sestavi davčnega odbora. Po starem so bili davčni odbori sestavljeni iz predsednika ali njegovega namestnika in 4 članov ali njih namestnikov. Izmed članov je imenovala finančna direkcija enega člana, tri člana pa je izvolil občinski odbor iz vrst davčnih zavezancev. Ti so imeli torej po starem v davčnem odboru večino in s tem je bilo šele dano jamstvo, da se v davčnih odborih ne bo odločalo proti interesom davčnih zavezancev in se jim delala krivica. V bodoče so torej davčni zavezanci v manjšini. Kaj to pomeni, ni treba podrobno razlagati, ker je pač več ko dovolj jasno, da so interesi davčnega zavezanca vse drugače varovani, kadar odločajo o njegovih zadevah člani davčnega odbora iz vrst davčnih zavezancev samih, kakor pa če odločajo zastopniki davčne uprave.

Sicer je novo določilo o sestavi davčnih odborov nekoliko omiljeno z določbo, da mora davčna uprava imenovati enega člana davčnih odborov iz vrst davčnih zavezancev. Toda dejstvo, da ni mogla prodreti zahteva poslancev, da ostane v veljavi stara sestava davčnih odborov, dokazuje, da si obeta finančna uprava od nove sestave davčnih odborov velike prednosti. Zato ni čuda, če so beograjski listi pisali, da je § 7. sicer padel, da pa je na njegovo mesto šel § 32. Če je preje odločevala najemnina za stanovanje in lokal, bo sedaj odločala prosta ocena davčnih odborov, v katerih pa bodo zastopniki davčnih zavezancev v manjšini.

Pa še ena izprememba se je zgodila v škodo davčnih zavezancev. Preje je bil za vsako občino imenovan en davčni odbor, sedaj bodo obstojali davčni odbori le za vsako davčno upravo. V ljubljanski okolici bo zaradi tega padlo število davčnih odborov od 22 na 2. S tem bo silno oteženo, da bi bili pri sejah davčnega odbora navzočni vedno oni zastopniki davčnih zavezancev, ki res poznajo razmere, v katerih živi davčni zavezanec, čegar zadeva se pravkar obravnava. Nevarnost je, da bodo odločevali le enostranski uradni podatki, kar more biti za davčnega zavezanca v zelo občutno škodo.

Gospodarski svet zato ne more biti zadovoljen z načinom nove sestave davčnih

odborov in bo zato zahteval z isto odločnostjo, kakor preje za § 7. davčne novele, da se tudi § 32. novega finančnega zakona briše. Kakor je moral pasti § 7. pod kon-

Trgovina in obrt propadata nevzdržno

V prvem letošnjem polletju je nazadovalo število trgovinskih obratov za 516, število obrtniških pa za 360. — Skupno padlo število trgovin in obrtov od nastopa krize za 6746

Zbornica za TOI je izdala statistiko o prijavljenih in odjavljenih trgovinskih in obrtniških obratih v II. četrtletju letošnjega leta. Kar smo morali konstatirati že od 1. 1932. neprestano, to moramo konstatirati tudi sedaj. Trgovina in obrt propadata na vsej fronti in nevzdržno. To je žalostni dokaz, da se razmere za trgovino in obrt niso izboljšale niti najmanj. Boj trgovcev in obrtnikov za gol obstoj postaja vedno težji in stalno se množe vrste onih, ki so v tem boju podlegli. Obenem s padanjem števila trgovcev in obrtnikov pa pada tudi število davkoplačevalcev. Ni manj ko 6746 klientov je izgubila na ta način davčna uprava samo od leta 1932 dalje. Mislimo, da je ta številka že tako velika, da bi se morala tudi davčna uprava vprašati, če ni tudi njena krivda, da je tako silno padlo število davkoplačevalcev. Ni pa niti treba posebej razlagati, kakšne so socialne posledice tega nevzdržnega propadanja trgovine in obrta. Nobene možnosti ni več za ljudi, da bi si v trgovini in obrtu ustvarili eksistenco, in celo oni, ki so sedaj na novo prijavi svoje obrte, bodo najbrže morali v kratkem te obrte odjaviti. Če ne morejo vzdržati niti stari obrti, ki so vzdržali ob nastopu krize, kako naj vzdrže novi, ko so se od takrat zaradi zastaja vseh poslov razmere še znatno poslabšale.

Če podrobno pregledamo statistiko Zbornice, potem vidimo, da še naprej traja nazadovanje vseh onih trgovinskih strokov v prejšnjih letih, le da je sedaj zajelo nazadovanje še manufakturne stroke. V I. četrtletju je padlo število manufakturnih trgovin za 1 obrat, v II. četrtletju kar za 13. To je jasen dokaz, da se vedno bolj kaže usoden vpliv prodajalnice tekstilnih tovarnov. Mesece in mesece so že opozarjali trgovci, kako te prodajalnice uničujejo eksistenčno možnost trgovcem, a vedno so bili vsi apeli zaman. Sedaj potrjujejo suhe in neizprosne številke pravilnost prejšnjih opozoril, a bojimo se, da niti sedaj ne pride do izboljšanja. Menda nekateri odločilni ljudje res že mislijo, da je modrost v tem, če se ne upošteva zahteve trgovstva.

Od drugih strokov so zlasti nazadovale: trgovine z živino za 20, s prašiči za 5, z žlezino za 7, s lesom za 34(1), s kurivom za 5 (nabavljalne zadrugel), z deželnimi

centričnimi napadi vseh gospodarskih slojev Jugoslavije, tako bo padel tudi § 32. In v tej smeri se mora pričeti boj takoj in z vso odločnostjo.

pridelki za 17, z živili za 8, z mlekom in mlečnimi izdelki za 10, z moko 5, z drugimi živili skupno za 18, s specerijo za 8, branjarije za 24, kramarije za 6, trgovine z mešanim blagom za 41, za galanterijo za 6, z vinom v zaprtih steklenicah za 8, z žganjem in pivom v zaprtih steklenicah skupno za 9, sejmarji za 15, avtotaksi za 13, izvoški za 4, prevoznistvo s konji za 6 itd.

V obrtu nam daje statistika to sliko: Več je odjavilo kot prijavi obratov: opetaren 3, usnjari 15, krojači 7, šivilje 29, čevljarji 55, peki 3 itd. Naraslo pa je število podkovnih kovačev za 2, mehanikov za 3, žag za 7, brivcev za 3, kmetijskih mlinov za 7 in mesarjev za 11.

V gostinski stroki je bilo skupno prijav 78, odjav pa 76. Torej za dve več, skupno s I. četrtletjem, ko je 26 odjav več, je padlo število gostinskih obratov za 24. Značilno je, da se je znižalo število gostiln za 11, število krom pa je naraslo za 13. Tudi tu se vidi, da kar naprej traja proletarizacija ljudstva.

Edino v industriji se opaža rahel napredek. Tako je bilo v I. četrtletju prijavi 6, odjavljena pa 2 obrata, dočim jih je bilo v II. četrtletju prijavi 8, odjavljen pa noben obrat, da se je njih skupno število povečalo za 12. Ta napredek pa je več ko kompenziran z nazadovanjem produkcije v naših premogovnikih.

Ko smo zadnjič objavili statistiko Zbornice za TOI o nazadovanju trgovine in obrta, smo navedli, kaj bi bilo treba storiti, da se to nazadovanje ustavi. Danes moramo žal znova konstatirati, da se ni nič storilo, da se to propadanje zaustavi. Še vedno nočejo nekateri odločujoči činitelji razumeti, da rušijo temelje našega narodnega gospodarstva, ko puste, da tako nevzdržno propadeta naša trgovina in obrt. Potrebno je zato, da sežejo trgovci in obrtniki po samopomoči. In ta samopomoč je v delu za napredek svojih organizacij in svojega stanovskega tiska. Če se trgovci in obrtniki te samopomoči ne oprimejo, potem je pač malo upanja, da se utorimo popolnemu polomu trgovine in obrta. Naj vsaj to zadnje opozorilo v skrajni uri doseže svoj učinek, da se bo s cvetočo trgovino in obrtom začel zopet dvig našega gospodarstva.

Nemogoč predlog poslanca Makarja

Narodni poslanec Dako Makar je zaprosil trgovskega ministra, da se prizna prebivalcem občine Radatovič v metliškem okraju, da smejo krošnjarije z manufakturno tudi v obmejnih okrajih in na prepovedanih mestih, kakor je ta pravica priznana prebivalcem imotskega in kočevskega okraja. G. poslanec utemeljuje svojo prošnjo s tem, da so prebivalci občine Radatovič v prav tako težkem položaju, ko prebivalci imotskega in kočevskega okraja. Nadalje pravi poslanec Makar, da ti prebivalci nemoteno krošnjarijo z manufakturno v Nemčiji in na Češkoslovaškem in da bi se jim zato morala priznati enaka pravica tudi v Jugoslaviji. Tako pravi poslanec Dako Makar v svojem predlogu.

Moramo kar takoj in z vso odkritosrčnostjo reči, da smo slišali sicer že mnogo predlogov, vendar ne zlepa tako popolnoma nemogočega predloga, kakor je ravno predlog poslanca Makarja. Dolžnost narodnega

poslanca je, da skrbi za blagostanje vsega okraja, in je zato še več ko čudno, če narodni poslanec predlaga privilegije za posamezne vasi. Saj končno ni beda v metliškem okraju doma le v občini Radatovič, temveč tudi v drugih občinah. Zakaj torej privilegij le eni občini? In zakaj sploh privilegij? Ali ni mnogo bolj pravilno, da se dvigne gospodarsko stanje vsega okraja in da v večjem blagostanju vseh zraste tudi blagostanje posameznika, kakor pa da se pomaga s posebnimi pravicami le enim, drugi pa puste v bedi?

Pa tudi utemeljitev g. poslanca je docela napačna. Prebivalcem kočevskega okraja je dovoljeno krošnjarenje le z domačim blagom, to je z blagom, ki ga sami izdelujejo. Ni jim pa dovoljeno krošnjarenje z manufakturno. G. poslanec Makar se torej temeljito moti, če misli, da je glede krošnjarenja z manufakturno dovoljena sploh kakšna izjema.

Končno pa pozablja poslanec Makar, da bi uresničenje njegovega predloga težko zadelo zlasti vse podeželske trgovce, ki že itak v današnjih težkih časih komaj še vzdržujejo svoje obrate. Vsi ti podeželski trgovci že itak silno trpe zaradi nelegalne konkurence raznih tujih potnikov in krošnjarjev z manufakturnim blagom, ki pa naj bi bili sedaj popolnoma uničeni z legalno konkurenco krošnjarjev iz metliškega okraja. Kaj naj se pomaga enim s tem, da se uničujejo drugi? Zdi se nam, da tudi g. poslanec Makar spoznava, da je svoj predlog mnogo premalo premislil.

Je pa končno predlog g. Makarja tudi čisto nepotreben. Podeželski trgovci so z manufakturnim blagom tako dobro založeni, zaradi medsebojne konkurence so cene njih blaga tako nizke, da je vsako krošnjarenje z manufakturno odveč. A ne samo odveč, temveč naravnost v škodo prebivalstvu in državi. Prebivalstvu, ker trgovci odgovarja kupcu tako za kakovost blaga kot za njegovo ceno, dočim krošnjar ne odgovarja nikomur in niti ne svoji vesti. Državi pa je škodljiv predlog poslanca Makarja, ker bi zmanjšal devizno moč trgovca, dočim bi povečal dohodek krošnjarja, ki ne plačuje nobenega davka. Tako je predlog poslanca Makarja ne samo v vsakem pogledu neutemeljen, temveč tudi napačen in naravnost škodljiv. Zato v koš s predlogom posl. Makarja!

Samo čudimo se, da poslanec kmetijskega okraja nima druge skrbi, kakor da misli na krošnjarje z manufakturno!

Popoln uspeh Mariborskega tedna

IV. Mariborski teden se je zaključil v nedeljo ter se izkazal kot popoln uspeh. Obisk tedna je bil naravnost presenetljivo velik, saj je obiskalo teden in njegove prireditve do 80.000 ljudi. Samo železniških legitimacij je uprava tedna žigosala nad 6000, kar dokazuje, da je bil tudi obisk tujcev zelo dober. Zadovoljni pa so z uspehom tudi razstavljalci.

Posebno velik pa je moralni uspeh tedna. Razstave Mariborskega tedna so dokazale, da je Maribor krepko razvijajoče se gospodarsko središče. Posebnost Mariborskega tedna je bila tekstilna razstava. Obiskovalci tedna so kar zastrmeli, ko so videli na tekstilni razstavi, kako krasno in dovršeno tekstilno blago izdelujejo mariborske tekstilne tvornice. A tudi mariborski obrtniki zaslužijo polno priznanje za svoje razstavljene predmete. Vsa čast jim! Tudi vse druge razstave so bile na visokem nivoju.

Omeniti je še, da je dobil Maribor za Mariborski teden tudi krasno preurejeno Aleksandrovo cesto, da je bil vsak tujec prijetno presenečen. Skratka: Maribor se je s svojim IV. tednom izkazal in vsak, kdor je obiskal teden, je odšel zadovoljen.

Številne obrtniške razstave

so bile otvorene v juliju in avgustu. Pod pokroviteljstvom predsednika Zbornice za TOI g. Ivana Jelačina je bila obrtniška razstava v Kamniku. Nadalje sta bili skoraj istočasno otvoreni obrtniški razstavi v št. Vidu nad Ljubljano in v Celju. Vse razstave so bile zelo dobro obiskane in se morejo pohvaliti s svojim uspehom. Našim vrlim obrtnikom k uspehom čestitamo!

OUZD v juliju

Skupno število zavarovancev je padlo za 623 na 82.212, in sicer je število moških padlo za 1144, število ženskih zavarovancev pa je naraslo za 521. Odstotek bolnikov se je nekoliko znižal. Povprečna dnevna zavarovana mezda se je znižala pri moških za 0.39 na 24.83 Din, pri ženskah pa za 0.19 na 17.91 Din. Celotna dnevna zavarovana mezda je zato padla za 45.492 na 1.824.232 Din. — Poročilo poudarja, da so začele delavske mezde zopet padati v večjem obsegu.

Slovensko gospodarstvo in železniške dobave premoga

Velika anketa Zbornice za TOI zaradi ponovne redukcije železniških nabav v slovenskih premogovnikih - Proti dvojni meri - Nad 10 milijonska izguba industrije, na stotine delavcev na cesti - Nelepa ozadje vseh teh redukcij

Vse kaže, da bo iz redukcije premogovnih železniških nabav nastala nova afera. Kajti kljub skrbno izbranim frazam o racionalizaciji pri železniških nabavah premoga, prihaja vedno bolj na dan nelepa slika o nedovoljenem favoriziranju nekaterih zasebnih premogovnikov v Moravski in Drinski banovini, in sicer tako na škodo državne blagajne, ko v obup stotinam delavskih družin in v nepopravljivo škodo vsega slovenskega narodnega gospodarstva. Podatki, ki so jih strokovnjaki podali na tej anketi, so postavili na laž vse te fraze o racionalizaciji ter z neizprosno jasnostjo odkrili pravo ozadje te racionalizacije. In dokazano je bilo, da treba takoj in brez odloga razveljaviti sklep o redukciji železniških nabav v naših premogovnikih, obenem pa s trdimi kazenskimi sankcijami nastopiti proti onim, ki leto za letom spravljajo v obup na tisoče delavskih družin ter razburjajo vso slovensko javnost. Javno zlo, ne pa racionalizacija je redukcija premogovnih nabav v Sloveniji in proti temu zlu protestira vsa Slovenija in z njo vsi, ki hočejo, da vladata v naši državi red in dobro gospodarstvo. Vse priznanje pa tudi

naši Zbornici, da je na tako temeljit način posvetila v vso to neveselo zadevo.

Anketa Zbornice

Ker je zaradi ponovnih premogovnih redukcij nad vse prizadeta ne le slovenska premogovna industrija, temveč vse slovensko narodno gospodarstvo, je sklicala Zbornica za TOI v torek konferenco, ki jo je otvoril in vodil podpredsednik zbornice g. Konrad Elsbacher iz Laškega in katero je temeljito pripravil gen. tajnik zbornice Ivan Mohorič. Konferenca so se udeležili ti gospodje: rudarski glavar inž. Močnik, za Zvezo industrijev inž. Milan Šuklje, za Zvezo trgovskih združenj Ivan Bahovec, za Delavsko zbornico tajnik Filip Uratnik, za Združenje rudarskih inženjerjev univ. prof. inž. Gostiša, za TPD direktor dr. Vrhunec, lastnik šentjanskega premogovnika g. Jakl, zastopnik železniške direkcije inž. Fine, ravnatelj Glavne bratoveške skladišnice Dular, predsednik II. skupine rudarske zadruge Pliberšek ter župani, obč. svetovalci in zastopniki gospodarskih organizacij iz premogovnih revirjev.

Ali se zato reducira Dravski banovini 4600 ton, da dobe te dobave premogovniki v Drinski in Moravski banovini? S čim utemeljuje gen. dir. drž. železnice tako enostransko postopanje? Imamo pravico, da zahtevamo na ta vprašanja odgovor, ker tu ne gre le za delničarje Trboveljske, temveč tu gre za stotine delavcev, ki bodo zaradi teh redukcij ob kruh in zaslužek. Redukcije premogovnih dobav pa so tudi v vsem gospodarstvu vselele zelo globoke rane ter oškodovale kmetijske sloje, spravile v največjo zadrego občinske samouprave ter naložile bratovskim skladiščam in banovinskemu socialnemu skrbstvu nova in težka bremena.

Kje so vzroki za te redukcije?

Ali naj trpi morda vse gospodarstvo v okoliših premogovnih revirjev, ker se zaradi nerednega plačevanja že izvršenih dobav Trboveljski nakopičijo od časa do časa visoki milijonski računi neporavnanih faktur na državnih blagajnah? Ali naj zaradi borbe, ki jo vodijo nekatere oblasti proti delničarjem TPD, trpi posledice gladno prebivalstvo v trboveljskih revirjih, v pasivnem kočevskem okraju in v državnem rudniku v Velenju?

Pa da se vrnemo k motivaciji zadnjih redukcij! Železniška uprava pravi, da je morala omejiti dobavo neracionalnih in neekonomičnih vrst premoga, ter da ne more več uporabljati kalorično tako slabega premoga, ki ne odgovarja predpisom. Samo pohvaliti bi bilo treba železniško upravo, če bi bilo vse res tako, kakor pravi. Toda resnica je ta, da je železniška uprava izločila v Sloveniji lignitske rudnike v Velenju, Beli Krajini in tudi Kočevju (ker z dodeljenimi 200 tonami ta ne more obratovati), v drugih pokrajinah pa pridržala premoge mnogo slabših kvalit, tako iz premogovnikov v Mostarju in Ugljeviku (drž.), na Hrvaškem v Bregi in Pitomači ter v Srbiji v Klenovniku, Kosovem, Oplenju, Zaječarju in Zvedanu. Zopet moramo vprašati, kako more utemeljevati strojni oddelek ta neenaki postopek?

Ko se znižuje dobava premoga iz slovenskih premogovnikov, pa se istočasno povečuje na veliko dobava srbijskega premoga v območje ljubljanske direkcije. Ta premog se prevaža 800 km daleč in je praktično popolnoma neuporaben, čeprav so baje v laboratorijih dognali njegovo visoko kalorično vrednost. Resnica pa je, da se more uporabljati le, če se meša z našim rjavim premogom in še potem je njegova izdatnost le delna ter zdaleka ne odgovarja domnevnim gorilnim vrednotam. Zato ga ostaja tudi vedno več neuporabljena v skladiščih. Iz tega premoga se vsiljuje v Slovenijo trikrat več, kakor ga pa kurilnice sploh morejo uporabiti. Zakaj pa tu naenkrat ne veljajo več načela ekonomičnosti? Kdo je vendar zainteresiran na teh dobavah, da so te sploh mogoče? Nad 2000 ton se dobavlja tega premoga našim kurilnicam več, kakor ga morejo te sploh uporabiti! A naš premog naj bo izrinjen! Če bi bilo že res, da so naši ligniti iz Kočevja, Velenja in Bele Krajine preslabi, zakaj pa se potem ne poveča dobava prvostopenjskega premoga iz Trbovelj, Zagorja in Hrasnika?

Vprašati pa moramo tudi nadalje, če je morda v skladu s predpisi državnega računovodstva, da železniška uprava ne plačuje sproti računov slovenskih premogovnikov, istočasno pa daje večmilijonske predujme nekaterim rudnikom v Srbiji za bodoče dobave.

V preteklem letu so dobavili srbijski rudniki ljubljanski direkciji 40.000 ton premoga, čeprav je znašala maksimalna potreba samo 15.000 ton ter so tako izgubili domači premogovniki 25.000 ton letne dobave. Le prerazumljivo je, če vzbuja tako postopanje v času, ko so morali slovenski premogovniki praznovati več ko polovico meseca, silno ogorčenje.

Sklep ministrskega sveta o redukciji premogovnih dobav stopi v veljavo šele 1. novembra. S tem se je hotela preprečiti nevarnost neposrednega učinka in odpora v revirjih. Zaradi tega pa seveda redukcija ni nič manj napačna, ker je čisto postranskega pomena, s katerim terminom je dekretirana.

Reducirane pa niso samo količine dobav, temveč tudi cene premoga, in sicer kar za pet mesecev nazaj. Navidezno se znižanje cen tiče samo podjetnika. Pri podrobnejši analizi pa vidimo, da so tudi pri cenah po dobro premišljenem načrtu prikrajšani slovenski rudniki. Tako so cene za črni premog reducirane za 3,6%, za rjavi za 5,6% in za lignit za 7,2%, dočim državnim rudnikom, ki bi morali predvsem prispevati k znižanju cen, pa samo za 4%. Pravično pa bi bilo, da bi se cena znižala za vse rudnike enakomerno. A to se ni zgodilo. Srbijanskemu črnemu premogu, ki velja povprečno 200 Din za tona, se je znižala cena za približno 7 Din za tona, trboveljskemu kosovcu pa, ki velja povprečno 160 Din tona, pa za 9 Din. Srbijanskemu premogu, ki ima višjo ceno, se je torej cena znižala v manjši meri kot rjavemu premogu in lignitu iz Slovenije in Hrvaške. Pač očitno dokaz pristranosti!

Strojni oddelek gen. dir. železnice določa cene na podlagi ponudb, ki jih ima od nekaterih srbijskih premogovnikov. To postopanje pa ni pravilno, ker vladajo v srbijskih in bosanskih premogovnikih čisto posebne razmere. Ti premogovniki ne poznajo profesionalnih rudarjev, temveč delajo v njih okoliški kmetje, ki se vrnejo na svoje domove na deželo, če se ustavi delo v rudnikih. Pri nas pa so rudarji izgubili že vsako zvezo z zemljo, in če pride redukcija, potem sploh ne morejo iti nikamor. Poleg tega ne poznajo srbijski rudniki niti primeroma takšnih socialnih dajatev kakor slovenski. Ne plačujejo pa tudi ne onih samoupravnih doklad, kakor slovenski, in končno je v njih za varnost rudarjev silno slabo preskrbljeno, radi česar je tudi vedno polno nesreč. Dogaja pa se celo to, da delavci po več mesecev ne dobivajo svoje plače, in čeprav uživajo nekateri teh srbijskih rudnikov stomilijonska posojila Nar. banke po nizki obrestni meri. Vrh vsega pa je še prehrana v Dravski banovini mnogo dražja, kakor pa v srbijskih revirjih. Zato nimajo srbijski premogovniki niti zdaleka teh režijskih stroškov kakor slovenski premogovniki, zbog česar morejo tudi vedno nuditi nižje cene.

S tem zniževanjem cen pa se dosegajo le negativne posledice, ker se niža socialni standard delavstva. A že sedaj smo na skrajni meji eksistenčne možnosti. Če se to socialno miniranje naših krajev ne neha, potem bomo nujno zopet doživeli razburljive dogodke nekdanjih dni, a verjetno še hujše.

Redukcije dobav in cen morajo privedi do teh težkih posledic: Slovenski rudniki bodo morali prilagoditi obseg obratovanja zmanjšanemu odjemu in znižanim cenam. Rudniki Velenje, Kočevje in Bela Krajina pa bodo morali sploh ustaviti obratovanje.

Slovenska premogovna industrija izgubi zaradi zmanjšanja dobav na leto dohodek 10 milijonov Din, za isti znesek pa se bo zmanjšal tudi dotok javnih sredstev v gospodarstvo naše banovine.

Najmanj 500 rudarjev izgubi delo.

Poleg tega pa se bo znižalo število delavstva še v trboveljskem revirju.

Jasno je, da takšna gospodarska politika ne more ostati brez nevarnih političnih odmevov in težkih gospodarskih posledic. Zato zahtevamo, da se sklep ministrskega sveta prekliče in da se ohrani stanje, ki je vladalo pred 1. aprilom 1935.

Velik govor trgovca Pavlina iz Trbovelj

Ministrski svet je skoraj brez izpremembe osvojil poročilo in predloge strojnega oddelka gen. dir. državnih železnice, da se morajo zaradi varčevanja in racionalizacije ter razbremenitve prevoza premoga zmanjšati količine nabav, obenem pa tudi cene premoga za državne železnice. Številke, s katerimi je podkrepljeno poročilo ministrskemu svetu, so verjetno napravile vtis, da so ti predlogi strojnega oddelka tako utemeljeni, da se jim ni mogoče upirati. Mi se pa žal ne moremo ubraniti vtisa, da se je postopalo proti raznim premogovnikom v državi z neenakim merilom.

Kaj pravi objektivna analiza redukcij

Če je celotna nabavljena količina premoga od 133.470 ton mesečno znižana na 127.330 ton, torej mesečno za 6.140 ton, potem tej redukciji ni ugovarjati, če se je strojna služba železniške uprave v tej meri racionalizirala, da dosega z manjšo količino premoga večje uspehe, ker pač vsi vemo, da se je transportna tonaža od leta 1932. vsako leto zviševala in bi torej morala večji transportni tonazi odgovarjati tudi večja količina porabljenega premoga. Če je torej železniška uprava res mogla doseči tako varčevanje, potem je stvar popolnoma v redu. Ali pa je to tudi dosegla?

Slovenski premogovniki prikrajšani

Pri razdelitvi redukcij na posamezna premogovna področja pa se ni postopalo enakomerno. Premogovnikom v Dravski banovini je znižana dodeljena dobava od 36.920 ton na 32.320 ton. Udeležba dravskih rudnikov na kritju celotne potrebe železnice na premogu se je znižala od 27,6% na 25,3%. Od skupnega znižanja 6.140 ton odpade na slovenske premogovnike celih 4.600 ton ali 75 odstotkov vseh redukcij, dočim bi pri enakomerni redukciji znašala ta samo 27,6%. Tri četrtine vseh redukcij so zadele torej Slovenijo!

Če pogledamo nazaj v zadnjih 7 let, potem vidimo, da se premogovna industrija v Sloveniji skoraj sistematično zapostavlja. Odstotek deleža premogovnih dobav za že-

leznice iz slovenskih rudnikov je znašal v primeru s celotno potrebo premoga za železniške svrhe:

L. 1929./30. 45,2%, in je padel naslednje leto na 29%, potem se je povzela na 31,2%, da je potem že v l. 1932./33. padel na 27,8%, ostal prihodnje leto na isti višini, nato pa padel v letu 1934./35. na 27,6% in letos na 25,3%.

Kljub ponovnim obljubam, da ne bo več redukcij, so se vedno znova ponavljale in končni efekt je bil, da je padla količina dobav premoga iz Dravske banovine za skoraj polovico.

Mesečni kontingent Trboveljske, ki je znašal 1929./30. še 75.000 ton, je padel leta 1934./35. na 32.500 ton in znaša sedaj samo še 29.200 ton. V primeru z letom 1929.-1930. je bil reduciran na 40% takratnega kontingenta, dočim bi moral znašati še danes 53.250 ton mesečno, če bi se namreč reducirali kontingent v razmerju takratne in sedanje porabe premoga. Zaradi sistematičnega zapostavljanja slovenskih premogovnikov je samo TPD oškodovana za 288.000 ton železniških naročil na leto.

Celotno so bile znižane količine železniških nabav za 4,6%. Pri linearnem znižanju kontingentov vsem rudnikom bi se nabavke morale razdeliti takole:

Državni rudniki (razen Slovenije) 43.200 ton.

Srbija (priv.) 28.430 ton.
Hrvaška, Bosna, Dalmacija (privatni) 20.560 ton.

Slovenija 35.320 ton.
Po sklepu ministrskega sveta pa je dodeljeno:

Državni rudniki 48.420 ton.
Srbija 27.750 ton.
Hrvaška, Bosna, Dalmacija 18.840 ton.
Slovenija 32.320 ton.

Slovenski premogovniki so torej prikrajšani za 36.000 ton na leto, to je za 1 do 2 delovna dneva, kar pri sedanji že itak slabi zaposlitvi delavstva vpliva naravnost katastrofalno. Samo na mezdah pomeni ta redukcija izgubo 4 do 5 milijonov Din.

Kako se favorizirajo premogovniki Bosne in Srbije na škodo drugih, kažejo te številke:

Banovina	I. stari kontingenti	II. dejanska dobava	III. nov kontingent	Redukcija
Dravska	36.920 ton	36.920 ton	32.320 ton	- 4.600
Savska	11.410 ton	11.410 ton	9.150 ton	- 2.260
Primorska	3.950 ton	3.950 ton	3.950 ton	-
Vrbaska	3.040 ton	3.040 ton	2.740 ton	- 300
Drinska	38.520 ton	38.520 ton	40.320 ton	+ 1.800
Dunavska	2.500 ton	2.500 ton	2.400 ton	- 100
Moravska	33.980 ton	30.730 ton	33.100 ton	+ 2.370
Zetska	3.200 ton	2.850 ton	3.350 ton	+ 500
Skupno	133.470 ton	128.920 ton	127.330 ton	

Veletrgovina A. ŠARABON v Ljubljani

špecerijsko blago

več vrst žganja, moko
ter deželne pridelke
— kakor tudi razno-
vrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in
mlini za žitave z električnim
obratom

Telefon št. 26-66 Cestni na razpolago!

Protest delavstva

V imenu rudarskih zastopnikov je prečital tajnik Delavske zbornice Filip Uratnik spomenico delavstva, iz katere povzemo sledeče, vsega upoštevanja vredne ugotovitve.

Obup in ogorčenje so povzročile vesti o redukcijah v delavskih revirjih. In naravno! V kočevskem rudniku, kjer je delalo še pred desetimi leti nad 1400 rudarjev, izgubi zaradi napovedanih redukcij še zadnjih 100 rodbinskih očetov zadnji zaslužek, ki so ga imeli od par dni mesečne zaposlitve. Isto se bo zgodilo v nekaterih drugih manjših rudnikih, v večjih rudnikih pa bo nastopilo še večje praznovanje.

Najbolj pa vznemirja delavstvo spoznanje, da se tako sistematično dela le proti rudnikom naše banovine in to kljub obupu delavskih množic, ki je privedel že do dveh gladovnih stavk rudarjev.

Znižanje naročil drž. železnic v Dravski banovini je postalo v zadnjih 6 letih že sistem. Nad 2500 rudarjev je izgubilo samo radi tega delo in zaslužek. Če pa bi bile redukcije v vseh banovinah enakomerne, potem bi bilo v naših rudnikih brezposelnih samo 1300, ne pa 2500 rudarjev. To postopanje je privedlo

do najtežjih socialnih posledic

Iznos rudarskih mezd je padel od letnih 168 milijonov Din v letu 1929 na 68 milijonov v letu 1934. Število rudarjev je padlo od 8977 na 4636. Zaradi znižanja mezd pa so težko prizadeti tudi vsi oni onemogli in brezposelni rudarji, katerih eksistenca je odvisna edino od zaslužka njih zaposlenih rudarskih tovarišev. Od zaslužka rudarjev pa je odvisna tudi eksistenca vseh trgovcev in obrtnikov v rudarskih revirjih.

Socialne dajatve, ki se odbijajo od zaslužka delavcev, dosega 12% zaslužka. V poletnih mesecih pa ima 60% delavstva samo 400 Din čistega mesečnega zaslužka in tedaj gre ena četrtina vsega zaslužka za socialne dajatve.

Ze brez sedanjega znižanja naši rudarski revirji deloma gladujejo. Če bi se dobave še nadalje znižale, potem ni drugega izhoda, kakor da mora dati brezposelnim zaslužek država ali pa podpore v višini na novo odtujenih zaslužkov.

Preseljevanje rudarjev v druge rudnike na jugu je nemogoče, ker ti rudniki novih delavcev ne potrebujejo. Na stotine naših brezposelnih rudarjev, ki so odšli v južne rudnike, je doživelo težka razočaranja, ker so v teh rudnikih nemogoče razmere.

Pravi namen redukcij premogovnih dobav

Je mogoč le dvojen: ali se hoče na račun drugih krajev očuvati neke pokrajine pred posledicami krize, ali pa se hoče po premišljenem načrtu preprečiti razvoj rudarske industrije v Sloveniji. V tem drugem primeru pa je dolžna celota, da plača te načrte, ki veljajo na stotine milijonov. Delavske organizacije nad vse obžalujejo, če se vztraja pri gospodarski politiki, ki mora povzročiti psihološko skrajno destruktivne učinke.

Pred dvema leti so ministrske in banovinske komisije že ugotovile, kako obupno stanje vlada v rudarskih revirjih. Dvanajsta ura je že, da se izvede pravo brezposelnostno skrbstvo. Nadalje je potrebno, da se prevelika racionalizacija omeji, da se previsoki osebni dohodki reducirajo, prav tako tudi zaslužki od kapitala in da se pravilno reši tudi vprašanje bratovskih skladnic.

Z vsi odločnostjo pa se mora delavstvo upreti vsakemu poskusu znižanja delavskih mezd. Po kolektivni pogodbi je tudi vsako znižanje za prihodnje tri mesece izključeno. Rudarsko glavarstvo naj skliče anketo, da bi se znižanje mezd z uvedbo akordov in večanja storitev preprečilo tudi v bodoče.

Rudarsko delavstvo je enotno. Mnogo tu navedenih vprašanj morejo rešiti le politični činitelji in delavstvo sprejema pomoč od vsake strani. Naj pa se ne pomaga delavstvu le zaradi politične agitacije. Ker more samo enotnost prinesiti delavstvu uspeh, bo to ostalo tudi enotno.

Spomenico so podpisale vse strokovne organizacije rudarjev.

Sledila je zelo zanimiva debata, o kateri pa bomo zaradi pomanjkanja prostora poročali prihodnjik.

O konferenci pa smo poročali obširneje, ker gre pri redukciji železniških premogovnih dobav v Sloveniji za eno temeljnih vprašanj slovenskega gospodarstva. Po-

trebno je zato, da posveča slovensko časopisje temu vprašanju neprestano največjo pozornost.

Koncem konference je bila soglasno sprejeta ta

resolucija

Konferenca je premočila politiko razdelitve državnih dobav, ki se vodi zadnjih sedem let, in je ugotovila, da se pri vsaki novi razdelitvi sistematično zapostavljajo rudniki v Dravski banovini. V celoti jim je v tem razdobju zmanjšana dobava od 45.2% na 25.3%, torej skoro na polovico po količini in za 55% po cenah. Ta politika je imela že dosedaj porazen učinek ne samo na gospodarske prilike v prizadetih premogovnih revirjih, marveč občutljive posledice celotno gospodarstvo Dravske banovine. Kljub temu, da so redukcije staleža delavstva kakor tudi zaposlitve preostalega delavstva v zadnjih letih dosegle katastrofalne razmere, gre nova razdelitev v tej smeri zopet korak dalje in ogroža z redukcijami stotine delavstva v njihovi eksistenci, ker grozi, da bo izvedba sprejetih sklepov povzročila ustavitve obratovanja treh velikih rudnikov ter nadaljnje redukcije v ostalih revirjih. Konferenca je ugotovila, da dočim se zmanjšujejo dobave iz Dravske banovine, da se istočasno povečujejo dobavi kontingenti drugim revirjem. Konferenca obsoja najodločnejše tak pristanski postopek in favoriziranje poedinih drugih rudnikov na škodo slovenskih rudnikov. Konferenca ugotavlja, da se načela, s katerimi se skuša motivirati redukcija naših dobav, ne izvajajo napram drugim rudnikom in da se iz njih prevzema premog, ki je kvalitetno enak in celo slabši od premogov, ki so bili iz naših krajev iz razloga neekonomičnosti odklonjeni.

Nova kreditna politika Narodne banke

Komunike o bivanju zastopnikov Narodne banke v Zagrebu

Da se uredi vsa važna vprašanja našega denarništva, sta obiskala guverner Narodne banke dr. Milan Radisavljević in gen. direktor banke dr. Protić vsa naša večja mesta, kjer sta se sestala z vodilnimi ljudmi našega denarništva. O sestanku v Zagrebu je bil izdan ta oficialni komunike:

Razvoj kreditnih razmer, zlasti v okviru onega dela denarnega trga, ki ga tvorijo denarni zavodi pod zaščito, je obložen s hranitvijo znatnih gotovih, ki leže brezplodno v njihovih blagajnah, ter s pomanjkanjem kratkoročnih bančnih plasmanov. Inicijativa Narodne banke gre za tem, da se ustvari možnost za nove kratkoročne plasmane. V ta namen bo banka svojo kreditno politiko vodila bolj elastično, da bi se mogla dosedaj neizkoriščena denarna sredstva banke dati na razpolago narodnemu gospodarstvu.

Razpravljalo se je tudi o novem poslovanju denarnih zavodov pod zaščito ter o novem kreditiranju, ki bi ga dovoljevala Narodna banka denarnim zavodom, da bi jim služili ti krediti kot zaledje za plasman njihovih sredstev od novega poslovanja.

Prav tako se je tudi razpravljalo o izpremembli člena 21. uredbe o zaščiti denarnih zavodov, da bi se dosegla širša možnost za plasiranje novih sredstev s ciljem močnejšega kreditiranja narodnega gospodarstva.

Drugo vprašanje, ki so ga predložili zastopniki Narodne banke, je vprašanje lombardiranja državnih obveznic denarnim zavodom, toda ne tako, kakor dosedaj, potem lombarda in zadolžnic, temveč po tekočem računu. Ta novi način lombardiranja bi pomenil za denarne zavode znatno izboljšanje pogojev, da se more pričakovati močnejši interes denarnih zavodov za lombard državnih obveznic pri Narodni banki in dosledno tudi za državne obveznice sploh.

Tretje vprašanje, o katerem se je razpravljalo, je popolnoma nova operacija za naš denarni trg in se tiče reporta drž. obveznic. Zaenkrat pa se bo ta report, ki se opravlja po 100% borzne vrednosti in ne le po 75% kakor pri lombardu, omejil na 5% drž. obveznice za javna dela.

Četrto vprašanje pa je bil načrt predloga, da mesto avize v klirinških vplačilnih izdaja Narodna banka klirinška nakazila v

Konferenca protestira proti temu, da se hoče s pristranskim postopanjem oškodovati naše gospodarske interese in spraviti zopet stotine profesionalnih rudarjev, ki nimajo druge možnosti življenjskega obstoja, ob eksistenco, in zahteva, da se sprejeti odlok podvrže na podlagi ugotovitev in podatkov, ki so vsebovani v strokovnih poročilih, ki so bila podana na današnji konferenci in v katerih je stvarno prikazana krivična enostranost nove razdelitve dobav, takojšnji reviziji in izdejstvuje od pomoč, upoštevajoč pri tem naslednja načela:

1. Krajšanje kontingentov se sme izvršiti le za vse rudnike v državi v enaki meri in na enak način.

2. Ako se želi izločiti slabše vrste premoga, se mora to načelo izvajati pri vseh rudnikih v državi dosledno in enakomerno. V tem naj se izločena količina dodeli drugim rudnikom istega bazena (n. pr. Kočevje, Velenje trboveljskim rudnikom).

3. Iz oddaljenih revirjev se morajo dodeljevati direkcijskim državnim železnic Ljubljana in Zagreb samo one vrste in v oni količini, ki so stvarno najnujnejše potrebne in ki se dajo racionalno uporabiti.

4. Ako je znižanje cen neobhodno potrebno za uravnoteženje železniških financ, ga je treba izvesti tako, da bo vsem rudnikom zmanjšana cena za enake odstotke in da bo onim, ki imajo višje cene, odvzeto več, kakor rudnikom z nižjimi cenami, ne pa obratno, kakor se je zgodilo sedaj. Ta zahteva je ne samo pravična, temveč tudi logična.

5. Končno smatra konferenca, da znižanje cen ne more veljati za nazaj, temveč šele od dneva objave sklepa naprej.

Konferenca opozarja, da bi neupoštevanje teh načel lahko rodilo tudi skrajno nepopoljne politične posledice in zato smatra, da se ne sme dopustiti, da bi živel narod v prepričanju, da ne veljajo v naši svobodni državi za vse enake pravice in enake dolžnosti.

obliki čekov. S tem bi se olajšalo kreditiranje izvozne trgovine.

Peto vprašanje je bil obtok srebrnega denarja. Zastopniki Narodne banke so izjavili svoje soglasje, da sprejema Narodna banka, čeprav ni po zakonu dolžna, večje vsote srebrnega denarja v zaokroženih zneskih.

Sestanek v Ljubljani

V ponedeljek sta se sestala zastopnika Narodne banke guverner dr. Radosavljević in generalni direktor dr. Protić v Ljubljani z zastopniki denarnih zavodov. Guverner Narodne banke je najprej razložil v smislu zgoraj objavljenega komunikeja novo kreditno politiko Narodne banke, nakar je kot prvi govoril v imenu naših denarnih zavodov dr. Slokar. V svojem govoru je zlasti navedel želje denarnih zavodov, ki jih more rešiti Narodna banka sama, in želje, ki bi bile izvedljive šele s sodelovanjem vlade. Razložil je tudi stališče denarnih zavodov do kmetijske zaštite ter podal nekatere konkretne predloge, kako normalizirati denarni trg. Za njim je govoril ravnatelj Krofca, nato pa še ravnatelj Tosti in dr. Basaj. — Udeleženci konference so imeli vtis, da se res namerava pomagati denarnim zavodom. Upamo, da bo ta podpora tudi konkretna, kajti prvi pogoj normalnega poslovanja denarnih zavodov je, da bodo imeli ti denar, da bodo mogli začeti izplačevati vloge, nakar bo takoj konec nezaupanja in s tem tudi krize.

Turistični sporazum z Avstrijo

Je bil končno vendarle dosežen. Avstrija bo odpravila dolžnost potrdila o plačanih davkih za potovanje v Jugoslavijo, prav tako pa tudi Jugoslavija. Nadalje se po novem sporazumu dovolje razne olajšave glede vizumov, zlasti za skupinska potovanja ter tudi razne devizne olajšave.

Solarna v Ulcinju bo začela letos pridobivati sol

Solarna v Ulcinju, ki se je začela graditi že l. 1927. in ki je veljala ogromne milijone, bo letos vendar začela pridobivati sol. Še v letošnjem letu bo pridobila 500 do 600 vagonov soli. Solarna ima devet bazenov in lastno elektrarno, ki ima 380 konjskih sil. Sol bo dobavljala solarna zlasti v Dravsko in Zetsko banovino.

Naš pravi domači izdelek

Pred imenovanjem davčnih odborov

Po § 27. zakona o dvanajstih imenuje dva člana davčnega odbora finančna direkcija po svobodni izbiri, dva člana pa pristojne zbornice iz vrst zavezancev pridobnine. Položaj za davkoplačevalce je s tem bistveno poslabšan, ker so imeli dosedaj davčni zavezanci v davčnem odboru večino, sedaj pa nimajo več te večine. Nova določba je stopila 1. avgusta že v veljavo in zato je finančno ministrstvo naročilo finančnim direkcijskim, da takoj odrede vse potrebne, da bi se mogli imenovati davčni odbori že do 20. avgusta. Finančno ministrstvo nalaga finančnim direkcijskim, da imenujejo drugega člana iz vrst zavezancev na pridobnino, dočim je prvi član in oba namestnika iz vrst davčnega uradništva. Obenem morajo davčne uprave pozvati zbornice, da imenujejo v 14 dneh po dva člana in po dva namestnika ter da njih imena takoj sporoče davčni upravi. Takoj nato morajo davčne uprave sklicati davčne odbore, da razpravljajo o predlaganih odmerah pridobnine za leto 1935. Končno opozarja ministrstvo šefe davčnih uprav, da poskrbe, da bodo predsedniki davčnih odborov na višini svojih nalog in da bodo pazili na to, da se bo v davčnih odborih razpravljalo objektivno in v miru.

Pojasnilo o potrdilu plačanih davkov

Zaradi številnih vprašanj posameznih državnih ustanov je izdalo finančno ministrstvo pojasnilo, da se morejo zahtevati potrdila o plačanih davkih samo od dobaviteljev in podjetnikov, ki imajo terjatve do države za storjene dobave ali usluge. Potemtakem se ne smejo zahtevati potrdila o plačanih davkih ob priliki drugih izplačil, kakor so n. pr. izplačila na račun zasebnih upnikov po sodni ali upravni zaplembi plač državnih nameščencev, ker so to terjatve do državnih nameščencev, ne pa do države. Prav tako ni zahtevati potrdila o plačanih davkih od hišnih posestnikov ob plačilu najemnine za poslopja ali prostore, ki jih ima v najemu država, ker se zakupodajec ne smatra kot dobavitelj ali podjetnik. Nadalje se ne smejo zahtevati potrdila o plačanih davkih pri dobavi kmetijskih proizvodov, ki jih dobavlja vojska neposredno od kmetov ter končno pri dobavi, ki se izvrše brez javne licitacije ali pismene pogodbe, temveč neposredno komisijsko iz roke v roko, če vrednost takšne dobave ne presega 10.000 Din.

Povpraševanje

Tvrde, ki se zanimajo za prenos pošte z avionom za evropske države, naj se direktno obrnejo na »Air France A. D.«, Beograd, Kralja Petra ulica 36.

Tvrška G. B. Rosenberg, Trst, via Belgoglio 1 A., se zanima za zastopstvo tukajšnjih lesnih industrij.

Tvrška E. Barkan, Königsberg P., ki ima podružnico tudi v Rotterdamu, se zanima za večje množine fižola, sladke repice in gorčičnega semena.

Že v 24 urah

harva, plesira in komično snail obleke, klobuke itd. Skrobl in svetilolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, sušil, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Denarstvo

Stanje Narodne banke

(Vse v milijonih Din.)

Po izkazu z dne 22. 7. je znašala skupna kredita in devizna podloga banke 1366,6 ter se je dne 8. 8. znižala za 1,39 na 1.365,2. Devize izven podloge so se dvignile dne 31. 7. od 202,8 na 214,9 in dne 8. 8. na 223,8.

Vsota kovanega denarja se je zvišala od 309,2 dne 22. 7. na 282,7 dne 8. 8.

Posojila napredujejo stalno. Dne 22. 7. so znašala 1768,7, dne 31. 7. 1765,9 in dne 8. 8. 1761,1.

Bankovcev je bilo v obtoku dne 22. 7. za 4414,7, dne 31. 7. za 4513,2 in dne 8. 8. za 4502,1. Obveze na pokaz so znašale: dne 22. 7. 1404,5, dne 31. 7. 1311,3 in dne 8. 8. 1328,1.

Skupno zlato in devizno kritje je znašalo dne 22. 7. 30,41%, koncem julija 30,15, dne 8. avgusta 30,9%. Samo zlato kritje pa je znašalo v istih dneh: 27,97%, 27,95% in 27,92%.

Promet poštne hranilnice v juliju

Število vlagateljev se je v juliju dvignilo za 5.338 na 342.181. Skupna vsota vlog se je dvignila v juliju za 17,9 na 810,5 milijona dinarjev. — V čekovnem računu je bilo otvorenih 60 novih računov in je njih skupno število naraslo na 25.029. Promet v čekovnem računu je znašal 5.352 milijonov Din, od katerega je bilo 49,7% brezgotovinskega prometa. Stanje vlog po čekovnem računu je doseglo koncem julija vsoto 1.075 milijonov Din.

*

Zlata podloga italijanske banke se je v tretji dekadi znižala za 266 milijonov lir. Istočasno pa se je povečal obtok bankovcev za 690 milijonov lir in dosegel vsoto 13.856 milijonov lir.

Italijanska banka je povišala obrestno mero od 3,5% na 4%, da bi se mogla laže upreti špekulaciji proti liri.

Čeprav je neka ameriška banka pripravljena, da dovoli Italiji posojilo v višini 30 milijonov dolarjev za nakup ameriškega bombaža, vendar vlada v Washingtonu ne čuje dovoliti tega posojila. Zaradi odpora lokalnih ameriških krogov ne more dobiti Italija v Ameriki posojila.

Stabilizacija funta pripravljajo baje v Angliji. Funt bi se stabiliziral v razmerju do dolarja na 4,85 ali celo na 5.

V Londonu so zelo v skrbeh radi svojega kapitala, ki so ga investirali na Kitajskem. Odposlali so zato posebnega odposlanca v Tokio, da se dogovori z Japonci glede njih gospodarskih načrtov na Kitajskem. Nastale pa so težave, ker hočejo Angleži, da se teh gospodarskih pogajanj udeleži tudi Amerika, čemur pa se Japonska odločno upira.

Španska državna banka je znižala obrestno mero po tekočem računu za 1%, Dis-kontna obrestna mera v višini 5% ostane neizpremenjena.

KLIŠEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvaja se
najboljše

KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Obdačenje potočnih mlinov in kotlov za kuhanje žganja

Po pojasnilu davčnega oddelka fin. ministrstva ni smatrati lastnike potočnih mlinov za majhne obrtnike in se zato ne morejo obdačiti pavšalno, temveč na podlagi dejanskega doseženega dohodka. Kmetije, ki izdajajo kotle za kuhanje žganja v najem, plačajo pridobno samo takrat, kadar ima to poslovanje značaj stalnega obrta. Če ima lastnik toliko sirovin, da sam potrebuje kotel, potem se smatra oddajanje kotla v najem kot postranski posel in potem ni razloga za obdačenje. V nasprotnem primeru pa se smatra oddajanje v najem za majhen obrt ter se plača davek pavšalno.

Ljubljanska borza v juliju

Zaradi tarifnega gibanja grafičnega delavstva, ko se je skoraj čisto ustavilo delo v tiskarnah, nam žal ni bilo mogoče redno vsak teden poročati o gibanju na ljubljanski borzi. Zato podajamo v naslednjem celotni pregled za mesec julij.

Devizno tržišče

Ves devizni promet v juliju je dosegel vsoto 16,3 milijonov Din, to je za 5,2 milijona več ko v juniju 1935 in za 3,7 milijona več ko v juliju 1934. V vseh sedmih mesecih t. l. je dosegel celotni devizni promet vsoto 115,1 milijona Din, kar je za 28,8 milijona več kakor v istem času lani. To je vsekakor zadovoljiv napredek.

Na vseh borznih sestankih od 8. julija dalje se je gibal devizni promet med 102.270 Din in največ 995.059 Din (dne 15. julija), le dne 31. julija je bilo po dolgem presledku dosežen zopet rekordni promet v višini 5.234.000 Din. Od tega rekordnega deviznega prometa je odpadlo na devizo Dunaj 1.998.000 Din, na London 1.183.000 Din, New York 915.000 in Pariz 643.000 Din, dočim ostalo v glavnem na dinarske devize v avstrijskem privatnem kliringu.

V privatnem kliringu je avstrijski šiling beležil v začetku julija na bazi 8,78 do 8,88, koncem julija pa na bazi 8,72 do 8,82 Din.

Koncem julija sta okrepila svoje tečaje samo Bruselj in Amsterdam, in sicer prvi za plus 3,57, drugi pa za plus 18,57, dočim so vsi ostali tečaji malenkostno nazadovali. Edino Curih je ostal dosledno brez vsake izpremembe.

Efektno tržišče

Tendenca je bila na tržišču stalna. V času od 8. julija do 31. julija ni bilo nobenih notic privatnih papirjev, dočim so državni papirji beležili le manjše izpremembe. Tako je tečaj 7% investicijskega posojila znašal dne 8. julija 80 do 81,50, dne 31. julija pa od 78 do 81, 7% stabilizacijsko posojilo 8. julija od 79 do 81, dne 31. julija pa od 80, 7% Seligman od 73 do 74, koncem julija pa od 73 do 75, 8% Blair 8. julija od 77 do 78, 31. julija pa od 75 do 78, 7% Blair dne 31. julija od 77 do 78 pa od 68 do 69, 6% begluške 8. julija od 63 do 64, dne 31. julija od 62 do 63, 4% agrarne dne 8. julija od 45 do 46, 31. julija

pa ravnotako, 2% vojna škoda dne 8. julija od 370 do 373, dne 31. julija pa od 366 do 370 Din. 5% srednjeročne obveznice za financiranje javnih del pa v tem času sploh niso beležile. Edini efektivni promet izkazuje vojna škoda, in sicer je bilo več zaključkov dne 17. julija po tečaju 370, manjši zaključki pa so bili dne 19. julija po tečaju 366 Din.

Žitno tržišče

Tendenca neizpremenjena trdna.

Omeniti je zlasti novi način notiranja pšenice na bazi uradno fiksno določenih cen za pšenico, kar je bilo uvedeno 7. julija. Za meseca julij, avgust, september in oktober so določene cene za novo pšenico takole: nova pšenica fko ladja Tisa, vključno Čurug 79 kg 2% za julij 126, za avgust 131, za september 134 in za oktober 137, plačilo proti receptisu.

Nova pšenica fko vagon Gornja Bačka 79 kg, 2% pa za julij 120, za avgust 125, za september 128 in za oktober 131 plačljivo proti duplikatu. Cene druge pšenice so sorazmerne.

Od 8. julija do 31. julija je poskočila cena koruzi za 4 Din, odnosno za 2 Din pri činkvintinu, med tem ko je oves popustil za 12 Din pri 100 kg. Tudi pšenična moka vseh vrst se je v tem času podražila za 10 Din pri 100 kg.

Lesno tržišče

Tendenca je še vedno mlačna.

Ker se v tesnem lesu kupujejo le trami manjših dimenzij, odnosno tanjših dimenzij, posebno 4/4, 4/5 in 5/6 ter se je letos tako blago kaj lahko oddalo, se že sedaj čuti dokajšnje pomanjkanje te vrste blaga. Nasprotno pa trami močnejših dimenzij ter bordonali zelo zaostajajo.

Kupčija v deskah monte kakovosti pa tudi v III/IV kvaliteti je sedaj popustila.

Išče se hrastovina, vendar se le malo izvozi, ker naši odjemalci v Italiji težko dobijo uvozna dovoljenja. Kupčija z Nemčijo in Švico je pa zbog slabih klirinških razmer skoraj nemogoča.

Za jesensko sezono se obeta izvoz goriva. Sicer so se že javili kupec za drva in oglje, vendar pa so ta povpraševanja zaenkrat le bolj informativnega značaja in še ni prave volje za kupčije.

Trgovci!

Podpirajte domačo industrijo, zato naročite le „Snežinka“ milni prašek, ki je zajamčeno neškodljiv ter vsebuje nad 60% mila

IZDELUJE:

Dolničar & Richter

Ljubljana

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o premoženju Franceta Urana, trgovca s kurivom na Glincah. Konkurni sodnik Avsec, upravnik mase odvetnik dr. Poček. Oglasitveni rok do 5. septembra. Ugotovitveni narok pa dne 13. septembra ob enajstih.

Odpravljen je konkurz o premoženju trgovca Hermana Goldnerkreuz na Bledu, ker ni pokritja za stroške postopanja.

Odpravljen je konkurz o premoženju trgovke Alojzije Borštnar v Mokronogu, ker je bila razdeljena vsa masa.

Nadalje je bil odpravljen konkurz o premoženju trgovca z vinom Lovra Sebenika v Ljubljani, ker je bila sklenjena prisilna poravnava.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju trgovca z mešanini blagom Jožefa Lorbecka v Gotovljah pri Žalcu. Poravnalni sodnik svetnik Božič, poravnalni upravnik odvetnik dr. Stanonik Ivan. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Celju dne 26. septembra ob 10., rok za oglasitev do 20. septembra.

Nadalje je bilo uvedeno poravnalno postopanje o premoženju trgovca Ivana Sajovca v Zg. Pirničah. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik odvetnik dr. Vo-

dušek. Narok za sklepanje poravnave dne 5. septembra ob 10., rok za oglasitev do 1. septembra.

Poravnalno postopanje je bilo še uvedeno o premoženju mesarice Marije Sever v Ljubljani. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik odvetnik dr. Josip Sajovic star. Narok za sklepanje poravnave dne 5. septembra ob 11., rok za oglasitev do 1. septembra.

Potrjuje se poravnava sklenjena glede zapuščine po pok. veletrgovcu Francetu Stupici.

Potrjena je prisilna poravnava trgovca Cirila Zupantiča na Bevkah.

«L' Expansion Belge et Exportation»

V junijski številki te ugledne belgijske revije je izšel obširen članek o Jugoslaviji, zlasti z ozirom na njen gospodarski razvoj in trgovske odnose med Belgijo in Jugoslavijo. Članek je tudi bogato ilustriran ter prinaša slike iz naših treh prestolnic ter posebno značilne slike o jugoslovanskih pokrajinah ter o naši agrarni proizvodnji. — V drugem delu objavlja revija zanimive članke o belgijski industrijski proizvodnji ter o njenih umetniških spomenikih.

Politične vesti

Konferenca Male antante bo koncem avgusta na Bledu.

Vlada pripravlja novi zakon o banovinskih samoupravah, ki ga bo v kratkem predložila skupščini. Opozicija je zaradi tega nezadovoljna, ker da se bo z novim zakonom rešitev hrvatskega vprašanja odložila. Opozicija pa je tudi nezadovoljna, ker vidi v tem dokaz, da hoče vlada delati s skupščino, ki je opozicija noče priznavati in zato zahteva razpis novih skupščinskih volitev.

Voditelj zemljoradnikov Joca Jovanović je na velikem shodu združene opozicije v Sanskem mostu med drugim izjavil: »Vlada je dobila kredit od opozicije, toda naj se ne igra z njim.«

Naš poslanik Dučić je bil sprejet od Musolinija, s katerim je govoril o pospešenju trgovinskih pogajanj med Italijo in Jugoslavijo.

Novo ustavo pripravlja bolgarska vlada, obenem pa tudi novi volilni zakon. Na podlagi tega zakona bo izvoljena velika ustavotvorna skupščina, ki bo sklepala o novi ustavi. Volilno pravico bodo v bodoče imeli samo Bolgari, ki so 25 let stari.

Svet Društva narodov je glede italijansko-abesinskega konflikta sklenil, da se imenuje peteročlansko razsodišče, ki naj do 1. septembra sporoči Svetu svoje ugotovitve glede konflikta pri Uaduali. O suverenosti tega ozemlja pa razsodišče ne sme razpravljati. Interesirane vlade pa naj do 4. septembra sporoče svoje stališče Svetu Društva narodov, ki se takrat sešane, da ponovno razpravlja o abesinskem vprašanju. Ta resolucija je bila od vseh delegatov soglasno sprejeta, le italijanski delegat baron Aloisi se je vzdržal glasovanja.

Zastopniki Anglije, Francije in Italije so uradno sporočili po sprejemu resolucije Svetu, da bodo skušali urediti abesinsko vprašanje na podlagi sporazuma, ki so ga sklenile te tri velesile l. 1906. Z drugimi besedami se to pravi, da hočejo brez Abesinije rešiti abesinsko vprašanje.

Portugalska naj bi odstopila, odnosno prodala svojo kolonijo Mozambique Italiji, kolonijo Angolo pa Nemčiji. Italija pa bi potem odnehala v Abesiniji, in italijansko abesinski konflikt bi bil z vsemi svojimi nevarnimi posledicami poravnal. Tako so predlagali nekateri angleški listi. Portugalska pa je že izjavila, da se bo z vsemi silami uprla realizaciji tega načrta in zato bo najbrže ostalo le pri predlogu.

Italija je mobilizirala še dva letnika vojske ter bo mobilizirala dve novi diviziji. Italija je s tem demantirala vse upe, da je svet Društva narodov že rešil italijansko-abesinski konflikt.

Borba med narodnimi socialisti in katoliki postaja vedno ostrejša, da se že govori, da bo Vatikan odpovedal konkordat, če ga ne bodo narodni socialisti prehiteli. Razpusti katoliških društev se med tem nadaljuje, ravnotako pa tudi preganjanja. Göbbels je v nekem govoru dejal, da zahtevajo narodni socialisti od krščanske cerkve, da je na narodno socialističnem stališču. Kajti narodni socialisti da so rešili cerkev pred komunizmom.

Na kongresu kominterne je bil eden glavnih govornikov Bolgar Dimitrov, znan iz procesa zaradi požiga nemškega parlamenta. Med drugim je dejal, da je treba spoštovati nacionalno zavest, ki je globoko vkoreninjena v ljudskih množicah. Nacionalistične nihiliste, ki narodnosti ne spoštujejo, je treba uničiti. Komunisti bodo torej v bodoče nastopali tudi pod masko nacionalizma. Ali pa je postalo nacionalno gibanje v Rusiji že tako močno, da so morali komunisti izvršiti tudi ta preobrat?

Za novega nuncija v Pragi je imenovan mons. Ritter, ki je po rodu Švicar. S tem je popolnoma poravnal spor med šv. vladjo in Vatikonom, ki ga je povzročil znani nuncij Ciriaci. Obenem je bil podpisan tudi modus vivendi med sv. Stolico in Češkoslovaško.

Vse katalonske stranke so se zopet dogovorile glede enotne borbe za doseg katalonske neodvisnosti. Ko so predložile novi program voditelju španskih socialistov, da ga odobre tudi socialisti, ga je ta odklonil, ker je preveč separatističen.

Mesto Gdansk je odpravilo za celo vrsto nemških izdelkov vsako uvozno carino, kar pomeni skoraj delno carinsko unijo med Nemčijo in Gdanskem. Poljska vlada je proti temu ostro protestirala in prepo-vedala vsak uvoz iz Gdanske. Na pritisk Poljske je nato Gdansk preklical svoje ukrepe.

Kolkovanje poslovnih knjig

Po tar. post. 167 taksnega zakona in čl. 145 taksnega in pristojbinskega pravilnika se mora za potrditev vseh trgovinskih, bančnih in drugih knjig, ki se morajo voditi po določbah zakona, plačevati posebna taksa, ki znaša za glavne knjige, kontokorrentne in saldokontne knjige 1 Din od vsakega lista, za vse ostale knjige pa 0.50 Din od vsakega lista. Če se taksa ne plača, potem se plača poleg redne takse še petkratni znesek redne takse.

Kolkovanju pa podlegajo samo one poslovne knjige, ki se morajo voditi po določilu zakona. Za Dravsko banovino velja v tem pogledu stari avstrijski trgovinski zakon. Po tem zakonu so dolžni voditi poslovne knjige in jih tudi kolkovati vsi trgovci, ki plačujejo za obvezno protokolacijo določeni davek, ne glede na to, če je njih tvrdka vpisana v trgovinski register ali ne. Protokolacijsko dolžnost utemeljuje na našem področju z uvodnim zakonom k trgovinskemu zakoniku predpisani davek, in sicer v krajih z več kakor 10.000 prebivalcev K 80—, v krajih z manj ko 10.000 prebivalcev pa K 50— državne pridobnine iz trgovskega podjetja. Ti zneski niso bili dosedaj povišani. Praksa sodišč je danes ta, da računajo sodišča te zneske v dinarjih, torej 80 Din in 50 Din. Praktično pomeni to, da podlegajo kolkovanju poslovne knjige vseh trgovcev brez razlike, ker ni trgovca, ki ne bi plačeval višje pridobnine. Dokler se torej davčni zneski glede protokolacijske dolžnosti primerno ne zvišajo, ni niti malih trgovcev, ki bi bili oproščeni dolžnosti voditi poslovne knjige ter jih kolkovati po taksnem zakonu.

Pripomniti je treba, da morajo voditi poslovne knjige le trgovci in oni, ki opravljajo trgovinske obrte. Tako morajo voditi poslovne knjige in jih kolkovati vsi obrtniki, čeprav dejansko vodijo poslovne knjige. Tudi gostilničarji so oproščeni dolžnosti kolkovanja poslovnih knjig, če točijo pijače in prodajajo jedila v manjšem obsegu. Ker pa ni tu podane trdno določene meje, jo je treba v vsakem spornem primeru individualno določiti.

Zunanja trgovina

Izvozniki!

W. A. T. R. A., West African Trading Company, Dakar, P. B. 843, Senegal, Afrika, se zanima za nakup suhih češpelj, svežega in sušenega sadja sploh, mlečnih, mesnih in zelenjadnih konzerv, likerija, žganja, vina, jaje, slanice, cementa in različnega lesa. Tvrdke, ki se zanimajo za izvoz tega blaga v Afriko, naj pošljejo svoje ponudbe v srbohrvatskem ali francoskem jeziku na gornji naslov.

*

Mednarodna zvezna tarifa med Jugoslavijo in Bolgarsko stopi v veljavo dne 15. avgusta za direktno prevoz potnikov, prtljage in ekspresnega blaga.

Državni monopol za prodajo premoga, koksa, bakra, cinka in niklja, ki prihaja iz tujine, je uvedla Italija s 1. avgustom.

Ker dolguje Italija angleškim premogovnikom že okoli poldrug milijon funtov, načrtuje ti več dobavljati Italiji premoga. Italija se zato pogaja z Madžarsko, da bi dobavljala ta premog iz pečurških premogovnikov.

Avstrijski uvoz v prvem polletju je znašal 559.2 milijona šilingov, izvoz pa 423.1 milijona šilingov. V primeri s prejšnjim letom se je izvoz povečal za 12 milijonov šilingov, uvoz pa se je zmanjšal za 4.3 milijona šilingov. Davčni dohodki so narasli, carinski dohodki ter dohodki od prodaje tobaka pa so nazadovali.

Madžarska je dovolila carine prost uvoz 8000 vagonov koruze iz Jugoslavije in Rumunije, ker je bila lansko leto žetev zelo slaba in so vse zaloge koruze že pošle. Na ta način naj bi se preprečilo, da bi uporabljali živinorejci drago koruzo in rž za krmo. Češkoslovaška bo prevzela v letu 1934-35 še 10.000 vagonov pšenice iz Jugoslavije.

Med Italijo in Švedsko sta bila sklenjena nova trgovinska pogodba ter nov klirinški sporazum.

Brazilska železniška uprava je naročila v Nemčiji pri tvrdki A. Borsig 16 težkih parnih lokomotiv z vrednostjo 35 milijonov dinarjev.

Poljska je maja meseca izvozila blaga za 68,2, uvozila pa za 70 milijonov zlotov.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:

717 — Dunaj: leseni zaboji in druga lesena ambalaža za pošiljanje stekla;

718 — Brno: hrastovi frizi v večjih količinah;

719 — Suhl (Nemčija): orehova kopita za majhne in sportne puške;

721 — Hamburg: vsakovrsten les za Nemčijo in čezmorske dežele;

721 — Atene: kostanjeve doge za vinske sode;

722 — Karachi (Indija): gradbeni in pohištveni les;

723 — Tel Aviv: hišna in kuhinjska posoda iz lesa.

Doželnji pridelki in zdravilne rastline:

724 — Königsberg: laneno seme ter seme repe in oljate pogače;

725 — Dunaj: žitarice, živinska moka in otrobi;

726 — Tel Aviv: bolhačev cvet in prašek;

727 — Le Pirée: makovo seme;

728 — Königsberg: fižol in repa;

729 — Dunaj: zastopnik za paradižne konzerve in za razne drogerije;

730 — Saugnes (Francija): goban, mavroh in pečenke (agaricus campester).

Proizvod sadjarstva:

731 — Dunaj: ponuja se zastopnik za sveže in suhe češplje;

732 — Lwow: ponuja se zastopnik za suhe češplje in za orehova jedra;

733 — Dunaj: slivovica.

Zivalski proizvodi

734 — Znojmo (Čsl): suhi odpadki od rib in ribja moka za krmo;

735 — Tel Aviv: ribje in mesne konzerve;

736 — Praga: sirove telečje kože.

Industrijski izdelki:

737 — Karachi (Indija): vse vrste verig, vijakov iz železa in medi, zapirnic (šarnirjev), pil in drugih predmetov za stavbarstvo in obrtnike;

718 — Tel Aviv: okovi za gradbeno stroko, žebli in vijaki, hišna in kuhinjska posoda (emajlirana in steklena).

739 — Dunaj: škrob.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način ambalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Tovarna strojil, d. d. v Majšperku, Družbena pravila so se izpremenila v §§ 23 in 26. Upravni svet družbe sestoji iz najmanj dveh in največ štirih članov.

Adrija, spediterska radnja Pivljaković i Ko. v Mariboru. Besedilo firme odslej: »Adrija«, spediterska radnja D. Pivljaković v Mariboru.

Zaradi smrti se izbrišejo upravni svetniki Trboveljske premogokopne družbe: Bellak Julij, Henry grof Reneville, Paul Vernet in Bisteghi Rudolf, vpiše pa član upravnega sveta Henry Laporte, inženjer v Parizu.

Izbrisale so se te tvrdke: Knjigarna Panonija I. Sušec & A. Sert, v Ljutomeru — zaradi razdružitve in ustatvitve obrata.

Zadružne tvornice perila Ambrožič in Saboty, družba z o. z. v Mariboru — zaradi končane likvidacije.

Tiskarna Panonija J. Sušec & A. Sert, km. družba, Ljutomer, zaradi razdružitve in opusta obratovanja.

Iz zadružnega registra

Vpisala se je Splošna kmetka nabavna in prodajna zadruga v Novem mestu. Zopet nova nabavljalna zadruga!

Otvoritev tujsko-prometnega paviljona v št. Ilju

Po zasluzi mariborske Tujsko prometne zveze in s podporo banovine ter šentilske občine je bil v nedeljo dne 4. avgusta 1935

otvorjen v št. Ilju tujsko-prometni paviljon, ki ga je lepo in cenovno izdelala tvrdka inž. Slajmer in inž. Jelenc po načrtih arhitekta Črnigoja. V novem paviljonu bo dobil tujec vse potrebne informacije za potovanje po Jugoslaviji ter bo tudi mogel tu menjati denar. Služba v paviljonu bo permanentna. Otvoritvene slovesnosti se je udeležil tudi ban dr. Pue, predsednik Združenja trgovcev v Mariboru gosp. Ferdo Pinter, predsednik Združenja gostilničarjev gosp. Valjak, cela vrsta uglednih gospodarskih in političnih ljudi iz Maribora ter lepo število najodličnejših gostov iz Avstrije. Slavnostni govor je imel predsednik Tujsko prometne zveze posl. dr. Jančič, paviljon pa je blagoslovil duh, svetnik in šentiljski župnik Vračko, Upamo, kar so poudarjali tudi vsi govorniki ob otvoritvi, da bo novi paviljon bistveno pripomogel k povečanju turističnega prometa med Avstrijo in Jugoslavijo.

Velikega velesejma v Smirni

se udeleži tudi naša država. Sejem bo v dneih od 22. avgusta do 11. septembra. Tu di zasebniki morejo na sejmu razstaviti svoje blago. Takse se plačajo le od prodanega blaga, ne pa od razstavljenega. Turška vlada je dovolila za razstavljeno blago 50% popust za prevoz na železnici, obiskovalcem velesejma pa celo 70% popust. Za potrditev potrebnih dokumentov se je obrniti na turški konzulat. Interesenti iz Jugoslavije dobe podrobnejša pojasnila pri Trgovinskem muzeju v Beogradu.

Dobave-licitacije

Direkcija državnih rudarskih podjetij Sarajevo sprejema do 29. avgusta ponudbe glede dobave motorjev.

Pri Vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu bodo naslednje ofertne licitacije: dne 21. avgusta glede dobave svinčenih trakov; dne 24. avgusta pa glede dobave bencina, petroleja, lanenega olja, olja za kompresorje, strojnega olja, cilindrskega olja.

Dne 22. avgusta bo pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo fižola, riža, zdroba, ješprenjčka in testenin.

Les se bo prodajal na licitaciji dne 7. septembra pri Direkciji šum brodske imovne občine v Vinkovcih. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Zakup kolodvorske restavracije na postaji Rakek se bo oddal na licitaciji dne 12. septembra pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Razglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Zakup menjalnice na postaji Rakek se bo oddal z ofertno licitacijo dne 13. septembra pri Direkciji drž. žel. v Ljubljani.

Dne 20. avgusta bo pri Upravi smodnišnice v Kamniku ofertna licitacija za dobavo 12.000 kg olja za kamniktit, 12.000 kilogramov nafte, 35 ton papirja za pakiranje kamniktita in 100.000 kom. kartonskih škatel; dne 21. avgusta pa za dobavo 45.000 kg preje od konoplje in 600.000 kg amonijevega solitra. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Zakup restavracije na postaji Jesenice se bo oddal s pismeno licitacijo dne 28. avgusta t. l. pri Direkciji drž. žel. v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 22. avgusta ponudbe o dobavi električnega kondenzatorja in svinčenega materiala. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dne 22. avgusta bo pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertna licitacija za dobavo medicinskih stekel, posode in steklenic. — Dne 29. avgusta pa za dobavo raznih zdravil in kemikalij. (Pogoji so na vpogled pri komandah.)

Nabava tiskovnega papirja. Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje prvo pismeno licitacijo za dobavo 12.000 kg tiskovnega papirja 14 vrst raznih potrebščin. Licitacija bo dne 21. avgusta t. l. ob 11. uri v pisarni ekonomskega odseka, soba št. 42, Sv. Jakoba trg št. 2.

Nabava bakrenih in aluminijastih cevk. Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje prvo licitacijo za dobavo 135.000 bakrenih in aluminijastih cevk. Licitacija bo dne 23. avgusta t. l. ob 11. uri v pisarni ekonomskega odseka, soba št. 42, Sv. Jakoba trg št. 2. Pogoji se lahko vpogledajo in kupijo po Din 30— v pisarni direkcije.

Radio-Ljubljana

Nedelja, dne 18. avgusta: 7.30: Bolezni prašičev zbog nepravilne prehrane (doktor Kocijan Leon). — 8.00: Čas, poročila. — 8.15: Slagerji in pesmi. — 9.45: Versko predavanje (dr. Roman Tominec). — 10.00: Prenos iz Rajhenburga: Služba božja v baziliki Lurške Matere božje. — 11.00: Slovenska glasba, izvaja radijski orkester. — 12.00: Čas, obvestila. — 12.15: Radijski orkester po željah. — 15.00: Prenos S. Jenkove proslave iz Podreč. — 16.40: Ivan Pregelj: Tilika (zvočna slika, izvaja člani radijskega dramskega studija). — 17.00: Prenos glasbe z veselice v Podpeči. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Čas, poročila, obvestila. — 20.15: Mamzelle Nitouche (radijska opereta). — 21.30: Plesna godba na ploščah. — 22.00: Čas, poročila, spored. — 22.15: Pisano polje: igra radijski orkester.

Ponedeljek, dne 19. avgusta: 12.00: Kino orglje na ploščah. — 12.45: Poročila, vreme. — 13.00: Čas, obvestila. — 13.15: Richard Tauber poje na ploščah. — 14.00: Vreme, spored, borza. — 18.00: Valčkova ura: radijski orkester. — 18.40: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna). — 19.00: Čas, poročila, vreme, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: O zadnjem ustoličenju koroškega vojvode (Fr. Brenk). — 20.15: Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaske Slatine. — 21.30: Naša pesem (plošče). — 22.00: Čas, poročila, spored. — 22.10: Radijski jazz in plošče.

Doma in po svetu

Kr. rodbina je odpotovala z Bleda, kjer je bila skoraj vse poletje, v Primorje, ter bo tu nadaljevala letovanje.

Kr. namestnik dr. Perović je sprejel rudarsko deputacijo in ji obljubil, da bo takoj po svojem prihodu v Beograd priporočil vladi, da revidira svoj sklep o redukciji železniških premogovnih dobav. Rudarska deputacija je bila tudi pri predsedniku vlade in notranjem ministru dr. Korošcu, ki sta oba obljubila svojo pomoč. Upati je, da bodo redukcije preklicane.

Notranji minister dr. Anton Korošec je bil s kraljevim ukazom na podlagi čl. 50 ustave imenovan za senatorja.

Jugoslovanska radikalna zajednica, kakor se bo imenovala nova vsedržavna stranka radikalov, pristavev bivše SLS in JMO, bo v kratkem prijavljena notranjemu ministru, ker so se voditelji vseh treh bivših strank že izjavili za njeno ustanovitev. Program nove stranke bo slonel na močno revidiranem programu radikalne stranke iz l. 1933., ki ga takratna vlada ni hotela odobriti. Zlasti bo program poudarjal načelo samouprave. Zaupniki muslimanske stranke so se v nedeljo že izjavili za novo stranko.

Jugoslovanska radikalna zajednica bo še ta teden prijavljena, ker so vsa pripravljala dela, ki jih je vodil minister Janković, dovršena. Prijavo stranke je kot prvi podpisal Aca Stanojević, kot drugi ministriški predsednik dr. Stojadinović, kot tretji notranji minister dr. Korošec in kot četrti prometni minister dr. Spaho.

Bivša SLS je kompaktno vstopila v novo Jugoslovansko radikalno zajednico in na prijavi stranke so podpisani vsi voditelji

bivše SLS, tako dr. Kulovec, dr. Natlačen, dr. Adlešić, dr. Gosar, dr. Krek, Gostinčar, industrialec Rojina, cela vrsta županov in drugi.

Minister za soc. politiko Preka je izjavil, da bodo takoj razpisane volitve v okrožne urade, kakor hitro bo dovršen novi volilni red, ki se izdeluje.

Navodila za sestavo novega proračuna je izdal finančni minister. Vsem uradom je naročena najstrožja štednja ter se morajo vse pozicije v proračunu znižati. Prav tako je izdal finančni minister navodila glede sestave banovinskih in občinskih proračunov, ki se morajo enako zelo znižati.

Finančni minister je dovolil, da se izda čebelarjem za vsak panj po pet kilogramov sladkorja trošarine prosto, in sicer le iz državnih sladkornih tvornic v Čukarici in na Belju.

K proslavi 150 letnice nemške naselbine v Novem Vrbasu je prišel tudi bivši komisar za vrnitev Posarja k Nemčiji Gauleiter Brückel, ki je eden voditeljev nemške narodno socialistične stranke. Nobene-ga dvoma ni, da bo njegov prihod znatno okrepil ono krilo vojvodinskih Nemcev, ki so nezadovoljni s sedanjim vodstvom Kulturbunda, ker dalje premalo nacionalistično.

Anton Stare, graščak, posestnik in častni meščan Mengša, je umrl v visoki starosti 93 let. Pokojnik je bil vedno zvest narodnjak, ki je zlasti v časih bojev za ustvaritev slovenskega meščanstva krepko postavil svojega moža. Bodi mu ohranjen svetel spomin!

Stavka v tiskarnah se je po večini končala in delajo skoraj vse tiskarne normalno. Pogodbe s Savezom grafičnega delavstva niso podpisale Ljubljani; Narodna tiskarna, Delniška tiskarna, ter tiskarne Hrovin in litografija Čemazar. Te tiskarne delajo z netarifiranim delavstvom.

Društvo posestnikov novih hiš se je usta-

novilo v Ljubljani. (Po vojni je bilo v Ljubljani in v bližnji okolici zgrajenih 3455 hiš.) Društvo zahteva, da se znižajo doklade posestnikom novih hiš, da se zniža zgradarina na 3 odstotke ter da se amortizacijska doba za hipotekarna posojila podaljša na 30 let, obrestna mera pa zniža na 5 odstotkov. Zniža naj se tudi davčna ocena lastnih stanovanj za 30 odstotkov.

Na beograjski tehnični fakulteti so odkrili, da je njen sluga s pomočjo nekega uradnika v prosvetnem ministru popravljaj dijakom ocene.

Na Kreti je izbruhnila nova revolucija. Stavkajoči delavci in viničarji so vdrli v glavno mesto in se polastili vseh uradov. Po kratkem boju z vojaštvom, v katerem je bilo ubitih 6, ranjenih pa 40 ljudi, so se uporniki vdali in se vrnili na svoje dome.

Japonskega generala Nagato, voditelja umirjene vojaške struje, je ubil neki podpolkovnik. Japonska vlada je odredila ostre ukrepe, da se zopet utrdi stara disciplina v japonski vojski in je obsodila morila na smrt.

Nezaposlenim židom ne bo berlinska občina dajala nobene podpore, temveč bodo vsi izgnani iz Berlina.

Angleška vojska bo vpeljala češko-lovaške strojne puške, kakor je sporočil v angleški poslanski zbornici zastopnik vojnega ministarstva.

Mesto ponesrečenega orjaškega letala Maksim Gorkij zgradi sovjetska Rusija 16 etično velikih letal.

Nemška letalka Edi Beinhorn je preletela v enem dnevu pot iz Berlina v Carigrad in nazaj.

Veliki italijanski aeroplan, na katerem se je vozil tudi italijanski gradbeni minister, se je na potu v vzhodno Afriko ponesrečil. Vsi potniki in vsa posadka so izgubili življenje.

Veliki in nevarni delavski nemiri so bili v Toulonu in Brestu zaradi znižanja

uradnih in nameštenskih plač. Nemiri so imeli čisto komunističen značaj. Nekateri pariški listi so zato pisali, da naj Francija pretrga svojo zvezo s sovjetsko Rusijo.

Pri mestu Ovada v severni Italiji se je zaradi silnih nalivov porušil jez, nakar so ogromne vodne mase v širini 8 kilometrov in 40 kilometrov daleč porušile vse, kar jim je bilo na poti. Dve vasi sta čisto uničeni. Koliko smrtnih žrtev je bilo, se še ne ve, toda nekatera poročila govore o 1000 mrtvih. Uradno pa se navaja, da je mrtvih le okoli 100.

V premogovniku Ribolu pri Rimu je popočila vodovodna cev, nakar je vdrla voda v rov, da je 14 rudarjev utonilo.

16. zvezek »Trg. gospodarskega leksikona«

je pred kratkim izšel in vsebuje geselca »inserirat« do »kalkulacija«. Prednosti, ki smo jih omenili pri oceni prejšnjih zvezkov, ima tudi novejši zvezek »Trgovskega gospodarskega leksikona« in vedno bolj se potrjuje pravilnost naše napovedi, da se nam obeta s »Trg. gospodarskim leksikonom« delo, ki bo za vsakega poslovnega človeka vprav nenadomestljivo važna knjižica. Ze sedaj je doslej izšlih 16. zvezkov poslovnemu človeku v veliko podporo, ko pa bo imel v rokah vse delo, potem bo imel v rokah knjigo, ki mu bo dajala odgovor na vsako vprašanje. Kot prvo delo te vrste bo imel seveda tudi »Trg. gospodarski leksikon« manjše pomanjkljivosti in samo želeli bi bilo, da bi naročniki Umetniško propagando, ki izdaja to delo, opozorili, da bi se v dopolnilnem zvezku popravile vse ev. napake, odnosno vstavila manjkajoča gesla. Vsi moramo delati na to, da bo prvo gospodarsko leksikalno delo vsem nam v čim večjo korist in zato tudi v naš ponos.

Sola se začinja!

Kupite za svoje otroke trpežne obleke!

TIVAR OBLEKE

za vsakega otroka!

Trgovci in industrija!

Trgovski list

in priporočila za inseriranje!

VELETRGOVINA kolonijalne in špecerijske robe

Jovan Jelačin

Zaloga sveže prazne kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!

DUNAJSKI VELESEJEM (WIENER MESSE)

od 1. do 7. septembra 1935.

TEHNIČNI IN POLJEDELSKI SEJEM DO 8. SEPTEMBRA.

VELIKI SEJEM SREDNJE EVROPE.

Razstavljalci iz 18 držav.

Nakupovalci iz 72 držav.

Nikak poseben vizum. S sejsko izkaznico in potnim listom prost mejni prestop v Avstrijo. Madjarski prehodni vizum se izda na mejni predložitvi sejske izkaznice. Veliko znižanje voznine na jugoslovanskih, madjarskih in avstrijskih železnicah, na Dunavu, na Jadranskem morju in pri zračnem prometu.

Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejske izkaznice (a 50— Din) se dobe pri

Wiener Messe A. G., Wien VII.

in pri častnih zastopstvih v Ljubljani pri:

Avstrijskem konzulatu, Tyrševa cesta 31,

Zvezi za tujski promet v Sloveniji („Putnik“), Tyrševa cesta 1, in

podružnicah

Zvezi za tujski promet v Sloveniji („Putnik“), podružnica

Hotel Miklič, vis-à-vis glavnega kolodvora.

Naročajte in širite „TRGOVSKI LIST“!

LIPSKI JESENSKI VELESEJEM 1935

25. do 29. avgusta

60% popusta na nemških železnicah

Vsa obvestila, tudi za nakup registermark dajejo

Ing. G. TÖNNIES, Ljubljana,

TYRŠEVA CESTA 33. * TELEFON ŠTEV. 27-62.**

ZVANIČNI BIRO LAIPČIŠKOG SAJMA, BEOGRAD, KNEZ MIHAJLOVA ŠTEV. 33, POTOVALNE PISARNE „PUTNIK“.

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LIUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Saldz-konte, štrace,

journala, šolske zvezke, mape, odjemalne knji-

žice, risalne bloke itd.